

ZNAMENIA, KTORÉ UKAZUJÚ CESTU

TEXTY NA TENTO TÝŽDEŇ

Ján 2,1–11; Ján 4,46–54; Ján 5,1–16; Mar 3,22, 23; Mat 12,9–14; Ján 5,16–47

ÚVODNÝ TEXT

„³⁰Ježiš urobil pred očami svojich učeníkov ešte mnoho ďalších znamení, ktoré nie sú zapísané v tejto knihe. ³¹No tieto sú zapísané preto, aby ste verili, že Ježiš je Mesiáš, Boží Syn, a aby ste vierou mali život v jeho mene.“ (Ján 20,30.31)

Prečo Ján napísal svoje evanjelium? Chcel poukázať na Ježišove zázraky? Alebo sa usiloval vyzdvihnúť nejaké konkrétne Ježišovo učenie? Čo ho viedlo k napísaniu práve takéhoto textu?

V moci a pod vplyvom Svätého Ducha Ján vysvetľuje svoj zámer. Svojim čitateľom hovorí, že hoci by sa o Kristovom živote dalo napísať oveľa viac (Ján 21,25), cieľom príbehov, ktoré zakomponoval do svojho diela, je „aby ste verili, že Ježiš je Mesiáš, Boží Syn, a aby ste vierou mali život v jeho mene“ (Ján 20,31). Tento týždeň sa pozrieme na Jánov opis niektorých Ježišových raných zázrakov – od premeny vody na víno na svadbe, cez uzdravenie niečieho veľmi chorého syna až po uzdravenie muža pri rybníku Betesda.

Ján nazýva tieto zázraky „znameniami“. Nemyslí tým znamenia v zmysle nejakých pokynov či upozornení (výstražné znamenie). Ide mu skôr o poukázanie na zázračné udalosti, ktoré nás vedú k hlbšej realite: k poznaniu Ježiša ako Mesiáša. Vo všetkých Jánových záznamoch vidíme príklady ľudí, ktorí odpovedali vierou. A ich príklady nás vyzývajú na to isté.

OSNOVA LEKCIE

V tejto lekcii sa zameriame na prvé tri veľké Ježišove mocné činy, ktoré Ján vo svojom evanjeliu označuje ako „znamenia“, a na to, ako nimi chcel Ježiš ľuďom ukázať, kým je a čo pre nich chce urobiť.

- Ján 2,1–11: Znamenie na svadbe v Káne (nedeľa)
- Ján 4,46–54: Uzdravenie syna kráľovského úradníka (pondelok)
- Ján 5,1–9: Uzdravenie chromého pri rybníku Betesda (utorok)
- Ján 5,10–16: Reakcia „zbožných“ na toto znamenie (streda)
- Ján 5,17–47: Ježišovo vysvetlenie (štvrtok)

SVADBA V KÁNE

⁷Ježiš povedal obsluhujúcim: „Naplňte nádoby vodou!“ A naplnili ich až po okraj. ⁸Potom im povedal: „Teraz načrite a zaneste starejšiemu!“ A oni zanesli. ⁹Keď starejší ochutnal vodu, zmenenú na víno, nevedel, odkiaľ je, no obsluhujúci, čo naberali vodu, to vedeli. Zavolať si ženícha ¹⁰a povedal mu: „Každý človek podáva najprv dobré víno a potom, keď si hostia vypijú, horšie. Ty si však zachoval dobré víno až doteraz.“ ¹¹Tento začiatok svojich znamení urobil Ježiš v Káne Galilejskej a zjavil svoju slávu. A jeho učeníci v neho uverili. (Ján 2,7–11)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM Prečítaj si text Ján 2,1–11. Aké znamenie urobil Ježiš v Káne? Ako to pomohlo Jeho učeníkom, aby v Neho uverili?

Vidieť Ježiša vykonať zázrak premeny vody na víno bolo dôkazom, že rozhodnutie učeníkov nasledovať Ježiša bolo správne. Toto mocné znamenie jednoznačne ukazovalo, že je poslaný od Boha. (Učeníci pravdepodobne ešte neboli pripravení pochopiť, že On je Boh.)

Mojžiš bol vodcom Izraelitov a vyviedol národ z Egypta „veľkými a hroznými znameniami a divmi“ (5Moj 6,22; 5Moj 26,8). Bol to on, koho Boh použil na oslobodenie Izraela z egyptského zajatia. (Mojžiš bol v istom zmysle „záchrancom“ svojho národa.)

Boh prostredníctvom Mojžiša predpovedal, že príde prorok, ktorý bude ako Mojžiš. Vyzval Izraelitov, aby tohto proroka poslúchali (5Moj 18,15; Mat 17,5; Sk 7,37). Tým „prorokom“ bol Ježiš a v Jánovi 2 čítame o Jeho prvom znamení, ktoré odkazovalo nazad do minulosti na vyslobodenie detí Izraela z Egypta.

Rieka Níl bola pre Egypťanov kľúčovým zdrojom a božstvom. Jedna z rán bola nasmerovaná na rieku – premenila jej vodu na krv. V Káne Ježiš urobil podobný zázrak, ale namiesto toho, aby premenil vodu na krv, premenil ju na víno.

Voda pochádzala zo šiestich nádob na vodu používaných na očistné účely pri židovských rituáloch. Tým sa zázrak ešte viac spájal s biblickými témami spásy. Tým, že Ján opísal udalosť premeny vody na víno, odvolal sa na Exodus a poukázal na Ježiša ako na nášho Vysloboditeľa.

Aký bol názor starejšieho na nekvasené víno, ktoré pochádzalo od Ježiša? Starejší bol mimoriadne prekvapený kvalitou nápoja a keďže nevedel o zázraku, ktorý Ježiš vykonal, domnieval sa, že to najlepšie víno si organizátori hostiny ponechali na koniec.

Grécky výraz *oinos* sa používa na označenie čerstvej aj fermentovanej hrozbovej šťavy (pozri SDA BD, 1177). „Vino, ktoré Kristus pre svadobnú slávnosť pripravil a ktoré ako symbol svojej krvi podával učeníkom, bola čistá hrozňová šťava.“ (DA 149; CL 93) Tí, ktorí sa o uvedených udalostiach dozvedeli, boli nepochybne udivení Ježišovou mocou.

APLIKÁCIA ■ Existuje veľa dôvodov pre nasledovanie Ježiša. Ktoré sú pre teba najdôležitejšie?

DRUHÉ ZNAMENIE V GALILEI

⁴⁶Prišiel teda znova do Kány Galilejskej, kde premenil vodu na víno. Istý kráľovský úradník v Kafarnaume mal chorého syna. ⁴⁷Keď počul, že Ježiš prišiel z Judska do Galiley, vybral sa k nemu a prosil ho, aby prišiel a uzdravil mu syna, ktorý už umieral. ⁴⁸Ježiš mu povedal: „Keby ste nevideli znamenia a divy, neuverili by ste.“ ⁴⁹Kráľovský úradník mu odpovedal: „Pane, pod', kým mi dieťa neumrie!“ ⁵⁰Ježiš mu povedal: „Chod', tvoj syn žije!“ Ten človek uveril Ježišovým slovám a odišiel. ⁵¹Ešte bol na ceste, keď mu vyšli naproti sluhovia a oznámili mu, že jeho dieťa žije. ... ⁵⁴Toto bolo už druhé znamenie, ktoré urobil Ježiš, keď prišiel z Judska do Galiley. (Ján 4,46–51.54)

Počas celej svojej pozemskej služby Ježiš robil zázraky, ktoré pomáhali ľuďom veriť v Neho. Ján zaznamenal tieto zázraky, aby aj iní uverili v Ježiša.

**OSOBNÉ
ŠTÚDIUM**

Prečítaj si Ján 4,46–54. Prečo sa evanjelista spája so zázrakom na svadobnej hostine?

Keď Ján podáva správu o druhom znamení, ktoré Ježiš urobil v Galilei, poukazuje na prvé znamenie, na svadbu v Káne. Ján akoby tým hovoril: *Znamenia, ktoré urobil Ježiš, vám pomôžu vidieť, kto je Ježiš.* Potom dodáva: „Toto bolo už druhé znamenie, ktoré urobil Ježiš, keď prišiel z Judska do Galiley.“ (Ján 4,54)

Na prvý pohľad sa Ježišova odpoveď na prosbu kráľovského úradníka môže zdať krutá. Pre tohto úradníka však bolo uzdravenie syna dôležité – až natoľko, že sa pre neho stalo meradlom viery v Ježiša. Ježiš čítal v jeho srdci a poukázal na duchovnú chorobu, ktorá bola hlbšia ako život ohrozujúce ochorenie jeho syna. Ako blesk z modrého neba muž zrazu spoznal, že jeho duchovná chudoba môže stať život jeho syna.

Je dôležité si uvedomiť, že zázraky samy osebe nedokazujú, že Ježiš je Mesiáš. Zázraky dokázali konať viacerí – medzi nich patrili právi aj falošní proroci. Zázraky síce poukazujú na existenciu nadprirodzena, ale nemusia byť dôkazom, že ich pôvodcom je Boh. (Aj satan môže robiť „zázraky“, ak pod „zázrakmi“ myslíme nadprirodzené činy.)

Úradník sa v úzkosti chopil Ježišovho milosrdenstva a prosil Ho, aby uzdravil jeho syna. Ježišova odpoveď bola upokojujúca: „Chod', tvoj syn žije.“ (Ján 4,50) Sloveso „žije“ je v gréčtine vo forme prítomného času, ktorý sa nazýva „futuristický prezent“, kde sa o budúcej udalosti hovorí s takou istotou, ako keby sa už stala. Muž sa neponáhľal. Keď sa vo viere v Ježiša na druhý deň vrátil domov – zistil, že presne vtedy, keď Ježiš povedal tieto slová, horúčka opustila jeho syna.

To bol mocný dôvod veriť v Ježiša!

- Aj keby sme boli očitými svedkami zázraku, aké kritériá musíme vziať do úvahy, aby sme mohli povedať, že pochádza od Boha?

APLIKÁCIA

ZÁZRAK PRI RYBNÍKU BETESDA

²V Jeruzaleme pri Ovčej bráne je rybník po hebrejsky nazývaný Betesda, s piatimi stĺporadiami. ³V nich ležalo množstvo chorých, slepcov, chromých, ochrnutých. ⁵Bol tam človek, chorý už tridsaťosem rokov. ⁶Keď ho Ježiš videl ležať a spoznal, že je už dlho chorý, opýtal sa ho: „Chceš vyzdraviť?“ ⁷Chorý mu odpovedal: „Pane, nemám človeka, čo by ma zanesol do rybníka, keď sa zvíří voda; kým ta dôjdem sám, zostúpi predo mnou iný.“ ⁸Ježiš mu povedal: „Vstaň, vezmi si lôžko a chod!“ ⁹A ten človek hneď ozdravel, vzal si lôžko a chodil. V ten deň však bola sobota... (Ján 5,2–9)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM

Ďalšie znamenie, ktoré Ján zaznamenáva, sa odohralo pri rybníku Betesda (Ján 5,1–9). Verilo sa, že anjel spôsobuje vírenie vody a že prvý chorý človek, ktorý vstúpi do vody, bude uzdravený. Výsledkom bolo, že prístrešky okolo rybníka boli preplnené ľuďmi, ktorí dúfali, že práve oni budú uzdravení pri ďalšom zvírení vody. Keď Ježiš pri svojej ceste do Jeruzalema prechádzal popri rybníku, všimol si čakajúce davu ľudí.

Aký to musel byť pohľad! Všetci títo ľudia, niektorí určite dosť chorí, čakali na uzdravenie, ktoré takmer určite nenastane. Aká príležitosť pre Ježiša!

Prečítaj si text Ján 5,1–9. Bolo zrejmé, že každý z čakajúcich pri rybníku sa chcel uzdraviť. Prečo sa teda Ježiš pýtal ochrnutého, či chce byť uzdravený (Ján 5,6)?

Keď je človek chorý dlhší čas, choroba sa stáva neoddeliteľnou súčasťou jeho života. Nech sa to zdá akokoľvek zvláštne, chorý môže mať obavy z novej zmeny. Muž vo svojej odpovedi naznačuje, že po uzdravení túži. Problém je v tom, že ho hľadá na nesprávnom mieste. Ved' Ten, ktorý stvoril ľudské nohy, stojí priamo pred ním. Muž netušil, kto sa s ním rozpráva, ale po uzdravení mohol pochopiť, že Ježiš je skutočne Nieкто veľmi výnimočný.

„Ježiš nežiadal od muža, aby v neho uveril. Jednoducho povedal: *Vstaň, vezmi si lôžko a chod!* (Ján 5,8) Muž týmto slovám uveril. Každý jeho nerv a sval sa zachvel novým životom a chromé údy prenikol pocit zdravia. Bez pochybovania sa rozhodol poslúchnuť Kristov príkaz a celé telo sa podriadilo jeho vôli. Vstal a spoznal, že je uzdravený. Ježiš mu nedal nijaké uistenie o Božej pomoci. Tento muž mohol pochybovaním zaváhať a stratiť svoju jedinou príležitosť uzdraviť sa. On však uveril Kristovým slovám, konal podľa nich a sila sa mu vrátila.“ (DA 202.203; CL 127)

APLIKÁCIA

- Ježiš sa s týmto mužom neskôr stretol v chráme a povedal mu: „Pozri, ozdravel si! Už nehreš, aby sa ti nestalo niečo horšie!“ (Ján 5,14) Aký je vzťah medzi chorobou a hriechom? Je každá choroba priamym následkom konkrétnych hriechov v našom živote? Ak to tak nie je, ako by to malo ovplyvniť náš pohľad na ťažké situácie v našom živote či v životoch druhých?

TVRDOŠIJNÉ SRDCIA

¹⁰... a tak Židia dohovárili uzdravenému: „Je sobota, nesmieš nosiť lôžko!“
¹¹Ale on im odpovedal: „Ten, čo ma uzdravil, mi povedal: ‚Vezmi si lôžko a chod!‘“¹²Oni sa ho spýtali: „Ktože je ten človek, čo ti povedal: ‚Vezmi si lôžko a chod!‘?“¹³Ale uzdravený nevedel, kto je to, lebo Ježiš sa vytratil zo zástupu, ktorý sa zišiel na tom mieste.¹⁴Potom Ježiš našiel tohto človeka v chráme a povedal mu: „Pozri, ozdravel si! Už nehreš, aby sa ti nestalo niečo horšie!“
¹⁵Uzdravený odišiel a povedal Židom, že je to Ježiš, kto ho uzdravil.¹⁶Židia prenasledovali Ježiša aj za to, že to robil v sobotu. (Ján 5,10–16)

Znamená, zázraky a divy samej osebe nedokazujú, že pochádzajú od Boha. Ak však naozaj sú od Boha, je nebezpečné ich odmietat.

**OSOBNÉ
ŠTÚDIUM**

Prečítaj si text Ján 5,10–16. Aké ponaučenie si môžeme vziať z nepoddajnosti náboženských vodcov, ktorí odmietli zázrak vykonaný Ježišom?

Keď Ježiš odhalil svoju totožnosť uzdravenému mužovi, ten okamžite povedal náboženským vodcom, o koho ide. Mohli by sme si myslieť, že takéto zázračné uzdravenie bude dostatočným dôvodom na chválenie Boha. Náboženský vodcovia však „prenasledovali Ježiša aj za to, že to robil v sobotu“ (Ján 5,16). Uzdravenia boli povolené v sobotu len v núdzových prípadoch. Tento muž však bol chorý už tridsaťosem rokov, a preto jeho uzdravenie nevníмали ako naliehavé. A napokon, v čom by spočívala naliehavosť toho, aby si vzal svoje lôžko so sebou? Človek by si myslel, že niekto, kto má moc od Boha vykonať taký zázrak, bude tiež vedieť, či je dovolené nosiť lôžko domov práve v sobotný deň. Je zrejmé, že Ježiš sa ich snažil priviesť k hlbším biblickým pravdám, ktoré presahujú rámec ľudských pravidiel a nariadení. Tie totiž v niektorých prípadoch potláčali pravú vieru.

Čo sa z nasledovných textov môžeme naučiť o tom, ako sa ľudia môžu stať duchovne zatvrdnutými a nebrať ohľad na očividné dôkazy?

Ján 9,1–16

Mar 3,22.23

Mat 12,9–14

Ako mohli byť títo náboženský vodcovia takí slepí? Pravdepodobnou odpoveďou je, že to bolo pre ich skazené srdcia a pre falošnú vieru, že Mesiáš ich vyslobodí z rímskej poroby. Okrem toho bažili po moci a chýbala im pokora a odovzdanie sa Bohu. To všetko ich viedlo k odmietnutiu pravdy, ktorá stála priamo pred nimi.

- **Prečítaj si text Ján 5,38–42. Pred čím Ježiš varoval? Čo sa môžeme z týchto slov naučiť? Čo by ťa mohlo zaslepiť voči pravdám, ktoré potrebuješ poznať a aplikovať do života?**

APLIKÁCIA

JEŽIŠOVE TVRDENIA

¹⁶Židia prenasledovali Ježiša aj za to, že to robil v sobotu. ¹⁷Ale Ježiš im povedal: „Môj Otec pracuje doteraz, aj ja pracujem.“ ¹⁸Preto sa Židia ešte väčší usilovali zabiť ho, lebo nielenže rušil sobotu, ale aj Boha nazýval svojím Otcom a robil sa rovným Bohu. (Ján 5,16–18)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM

Zázrak pri rybníku Betesda poskytol Jánovi vynikajúcu príležitosť zdôrazniť, kto je Ježiš. Ján v deviatich veršoch opisuje samotný zázrak (Ján 5,1–9) a takmer štyridsať veršov (Ján 5,10–47) využíva na opis Toho, ktorý zázrak vykonal.

Prečítaj si text Ján 5,16–18. Prečo Ježiša prenasledovali za Jeho konanie v sobotný deň?

Text Ján 5,18 môže znieť znepokojujúco. Zdá sa totiž, akoby Ježiš porušoval sobotné prikázanie. Bližší pohľad na verše Ján 5,16–18 však ukazuje opak. Ježiš tvrdí, že Jeho konanie v sobotný deň je v súlade s Jeho vzťahom k Otcovi. Boh neprestáva udržiavať vesmír v sobotný deň. V dôsledku toho bolo Ježišovo konanie v sobotu potvrdením Jeho božského pôvodu. Náboženský vodcovia Ho prenasledovali na základe údajného porušovania soboty a nároku na rovnosť s Bohom.

Prečítaj si text Ján 5,19–47. Akými slovami sa Ježiš snažil poukázať náboženským vodcom na svoju podstatu? Ako to potvrdzoval svojím zázrakom?

Ježiš obhajuje svoje činy v troch krokoch. Najprv vysvetľuje svoj dôverný vzťah s Otcom (Ján 5,19–30). Ježiš naznačuje, že On a Jeho Otec konajú v súlade až do tej miery, že Ježiš má moc súdiť aj kriesiť mŕtvych (Ján 5,25–30).

Po druhé, Ježiš sa na svoju obranu odvoláva na štyroch „svedkov“: na Jána Krsťiteľa (Ján 5,31–35); na zázraky, ktoré Ježiš koná (Ján 5,36); na Otca (Ján 5,37, 38) a na Písma (Ján 5,39). Každý z týchto „svedkov“ vydáva svedectvo v prospech Ježiša.

A napokon, v texte Ján 5,40–47 Ježiš predkladá svojim žalobcom ich vlastné odsúdenie, čím odhaľuje kontrast medzi svojou službou a ich zameraním sa na seba. Hovorí, že ich odsúdenie príde od Mojžiša (Ján 5,45–47), toho, do ktorého vkladajú svoje nádeje.

APLIKÁCIA

- **V čom spočíva pasca toho, že sa síce odvolávame na vieru v Boha a na správnu vierouku, ale neodovzdali sme sa úplne Kristovi? Čo môžeme urobiť preto, aby sme sa do takejto pasce nechytali?**

PODNETY NA ZAMYSLENIE

„Ježiš mu nedal nijaké uistenie o Božej pomoci. Tento muž mohol pochybovaním zaváhať a stratiť svoju jedínú príležitosť uzdraviť sa. On však uveril Kristovým slovám, konal podľa nich a sila sa mu vrátila. Podobnou vierou sme sme byť duchovne uzdravení aj my. Hriech nás odlúčil od Božieho života. Duševne sme ochromení. Sami nevieme žiť svätým životom práve tak, ako chromý muž nevedel chodiť. ... Kiežby títo sklúčení, zápasiaci ľudia pohliadli a videli Spasiteľa, ktorý sa skláňa ku každému človeku, vykúpenému jeho krvou, a ktorý mu čo najľúdnnejšie a najsúcitnejšie hovorí: *Chceš byť zdravý?* Nabáda nás, aby sme zdraví a pokojní vstali. Nemáme čakať, kým pocítíme, že sme boli uzdravení. Uverme jeho slovám a tie sa splnia! Svoju vôľu odovzdajme Kristovi. Rozhodnime sa slúžiť mu, a ak budeme podľa jeho slova aj konať, dostaneme silu. Nech ide o akýkoľvek zlozvyk a nech dušu i telo zotročila akákoľvek dlhodobá neovládnutá vášeň, Kristus môže a chce človeka vyslobodiť. On oživí toho, kto je *mŕtvy pre svoje poklesky a hriechy* (Ef 2,1). On oslobodí otroka spútaného slabosťou, nešťastím a okovami hriechu.“ (DA 203; CL127)

„Ježiš odmietol obvinenie z rúhačstva. Povedal: Moja právomoc vykonávať skutok, z ktorého ma obviňujete, pochádza z toho, že som Boží Syn, ktorý je jedno s Bohom v podstate, vôli a zámere.“ (DA 208; CL 131)

NÁMETY NA SPOLOČNÉ UVAŽOVANIE

1. **Rozmýšľajte o lekcii na tento týždeň.** Viera bola kľúčom, ktorý umožnil uzdravenia opísané v Ján 4 a Ján 5. Naproti tomu postoje náboženských vodcov odhalili nebezpečenstvo pochybností a neviery. Prečo si nesmieme zamieňať otázky (ktoré si môžeme oprávnené klásť) s pochybnosťami? V čom spočíva zásadný rozdiel medzi otázkami a pochybnosťami?
2. **Pozrite sa na štvrtkovú poslednú otázku.** Sme ako adventisti v podobnom nebezpečenstve? Hoci je napríklad dôležité poznať a zachovávať správny deň odpočinku alebo vedieť o stave mŕtvych, takéto poznanie nás nezachráni. Prečo? V čom spočíva naša záchrana?
3. **Pozorne si preštudujte text Ján 5,47.** V čom sú postoje tých, ktorí dnes popierajú napríklad univerzálnosť potopy alebo doslovného šesťdňového stvorenia rovnaké ako to, pred čím v tomto verši varoval Ježiš?